

Gençlere Nasıl Bir Gelecek Teklif Ediyoruz?

Bölüm 5 / 7

Bir davete değil, sahip çıkılabilecek gerçek bir geleceğe doğru

Bu bölümde gençleri değil, kendi teklifimizi sorgulayacağız.

Gençlerin neden gelmediğini, neden sabırsız veya yeterince fedakâr olmadığını tartışmayacağız.

Asıl sorumuz şu olacak: Biz onların hayatlarını, kabiliyetlerini ve geleceklerini emanet edebilecekleri kadar gerçek, adil ve güçlü bir alan kuruyor muyuz?

TEMEL SORU

**“Biz gençlerden bu yapıya inanmalarını mı bekliyoruz;
yoksa inanabilecekleri gerçek bir gelecek mi kuruyoruz?”**

Gençler güzel sözlere değil, yaşanabilir ihtimallere bakıyor.

Bugünün gençleri anlam arayışından uzak değildir; fakat yalnızca yüksek ideallerle hayat kurulamayacağını çok erken yaşta görmektedir.

Bir yapının ne söylediği kadar, orada fikirlerini gerçekleştirebilip gerçekleştiremeyeceklerine, emeklerinin karşılığını alıp alamayacaklarına ve geleceklerini kurup kuramayacaklarına bakarlar.

Mesafe her zaman duyarsızlık değildir.

Gençlerin temkinli oluşu çoğu zaman bencillikten değil; tutulmamış sözlerden, görünmeyen emekten, kapalı karar masalarından ve “ileride” denilerek ertelenmiş imkânlardan doğar.

Güvensizliği nasihatle değil, farklı işleyen somut bir düzenle aşabiliriz.

GENÇLERİN GERÇEĞİ

**“Gençler vaatlerden yorulduğu için hayalsiz değil;
hayallerinin bedelini tek başına ödemek istemediği için
temkinlidir.”**

“Davamıza sahip çıkın” küçük bir talep değildir.

Bu çağrı, gencin zamanını, emeğini, yeteneğini, ilişkilerini ve hayatında seçebileceği başka ihtimalleri bizimle paylaşmasını istemektir.

Böylesine büyük bir talebin karşılığında yalnızca aidiyet duygusu, manevi takdir veya uzak bir gelecek vaadi sunamayız.

Bir genç bize geldiğinde aslında neyi riske eder?

- Mesleki gelişim zamanını
- Gelir ve ekonomik güvenlik ihtimalini
- Başka projelerde kurabileceği çevreyi
- Fikrinin ilk ve en kıymetli yıllarını
- Kendi hayatını kurmak için sahip olduğu enerjiyi

DÜRÜST DAVET

“Gençlerden fedakârlık istemeden önce, taşıdıkları hayat riskini dürüstçe görmeliyiz.”

Mevcut sistem yalnızca kötü olduğu için terk edilmez.

Rekabet, güvencesizlik ve bağımlılık üretse de mevcut düzen gençlere gelir, kariyer, teknik imkân, görünürlük, bağlantı ve fikirlerini büyütebilme ihtimali sunar.

Bu imkânları küçümseyerek veya manevi gerekçelerle değersizleştirerek gençlerin tercihini anlayamayız.

Genç neden bizi tercih etsin?

Fikrinin başka bir yapıda daha iyi destekleneceğine, emeğinin daha çok karşılık bulacağına ve geleceğinin daha güvende olacağına inanıyorsa doğal olarak orayı seçer.

Onu sadakatsiz veya fazla maddi bularak bu gerçeği değiştiremeyiz. Alternatifimiz, somut olarak daha iyi bir ihtimal sunmalıdır.

GERÇEK ALTERNATİF

**“Alternatif olmak, yalnızca daha güzel konuşmak değil;
insanlara daha adil ve daha mümkün bir hayat
kurabilmektir.”**

Teklifimiz yalnızca daha ahlaklı değil, daha mümkün olmalı.

Dayanışma Çemberi gençlere iyi insanlarla bir arada olmanın yanında; fikir geliştirme, kaynaklara ulaşma, ekip kurma, deneme, öğrenme ve gerçek değer üretme imkânı sunmalıdır.

Anlam, imkânsızlıkla özdeşleşmemeli; hakkaniyet ise yoksunluğa razı olmak anlamına gelmemelidir.

Genç için tercih edilebilir alan ne sunar?

- Fikrini ciddiye alan bir başlangıç masası
- Mekân, araç, uzmanlık ve finansmana erişim
- Kendi ekibini kurabilme imkânı
- Açık sorumluluk ve gerçek karar hakkı
- Emegin ve başarının korunan karşılığı
- Geçimini kurabileceği sürdürülebilir yol

Fikri olan genç, eksik imkânları yüzünden yalnız kalmayacak.

İyi bir fikir yalnızca başlangıç sermayesi, çevre veya mekân bulunmadığı için kaybolmamalıdır.

Çember; fikrin ihtiyaçlarını görünür kılar, gerekli bilgi, ekip, araç, ilişki ve finansmanı farklı katkı sahipleriyle tamamlayarak gencin düşüncesini denenebilir bir projeye dönüştürür.

Genç, fikrinin yardımcısı değil kurucu öznesi olarak kalır.

Tecrübeli insanlar fikri ellerinden almaz; eksik kaynakları tamamlar, riskleri görünür kılar ve gençlerin kendi projelerini büyütebilecekleri alanı açar.

Destek, kontrolün başka bir kuşağa geçmesi anlamına gelmez.

KURUCULUK HAKKI

“Kaynak sağlamak, gencin fikrini sahiplenmek değil; onun kurucu olabilme kudretini güçlendirmektir.”

Gencin emeği “tecrübe kazanıyor” denilerek değersizleştirilmeyecek.

Öğrenmek ve tecrübe kazanmak kıymetlidir; fakat bu, üretilen gerçek emeğin karşılığı yerine kullanılamaz.

Staj, gönüllülük veya dava dili altında sürekli iş üreten gençlerin katkısı görünmez bırakılmayacak; sundukları değer, taşıdıkları sorumluluk ve süreklilik açıkça tanınacaktır.

Öğrenme ile sömürü arasındaki sınır açık olmalı.

Bir çalışma öncelikle eğitim ise hedefi, süresi, rehberliği ve kazanımı belirtilir. Projenin gerçek ihtiyacını karşılayan üretken bir iş ise emek olarak kaydedilir.

“Sana fırsat veriyoruz” sözü, gencin emeğinden doğan hakkı ortadan kaldırmaz.

EMEĞİN ONURU

“Tecrübe bir kazanımdır; fakat emeğin bedeli değildir.”

Genç yalnızca uygulayıcı değil, karar sahibi olacak.

Büyüklerin hazırladığı projelerde görev verilen yardımcılar olarak kalırlarsa yapıyı hiçbir zaman gerçekten sahiplenemezler.

Fikirleri, üstlendikleri sorumluluk ve ürettikleri değer ölçüsünde planlama, kaynak kullanımı ve yön belirleme süreçlerinin gerçek parçası olmalıdırlar.

Karar hakkı sembolik katılımdan fazlasıdır.

- Toplantıda bulunmak değil, gündem oluşturabilmek
- Fikir söylemek değil, seçenekleri belirleyebilmek
- Görev almak değil, kaynak üzerinde sorumluluk taşımak
- Dinlenmek değil, karara etki edebilmek
- Sonucu eleştirmek değil, sonucunu birlikte üstlenmek

Başarısız olma hakkı olmadan yenilik doğmaz.

Yeni fikirler, daha başlamadan başarı garantisi veremez. Gençlerin küçük ölçekte deneyebileceği, hata yapabileceği, veriyi görebileceği ve yeniden başlayabileceği güvenli alanlara ihtiyacı vardır.

Hata cezaya veya itibar kaybına değil, açık öğrenmeye dönüştürülmelidir.

Güvenli deneme alanı ne demektir?

- Sınırı ve bütçesi belli küçük pilotlar
- Geri dönüşü olmayan riskleri baştan sınırlamak
- Başarısızlığı saklamadan birlikte değerlendirmek
- Kişiyi değil varsayımı ve yöntemi sorgulamak
- Öğrenileni yeni denemeye taşımak

DENEME ÖZGÜRLÜĞÜ

“Gençlerden yenilik bekleyip hata yapmalarına izin vermemek, onlardan yalnızca itaat beklemektir.”

Başarı büyüdüğünde gencin hakkı küçülmeyecek.

Bir fikir değer kazandığında sermaye, makam, mülkiyet veya sonradan gelen güçlü aktörler bütün başarıyı sahiplenemeyecek.

Gencin fikrinden, emeğinden, taşıdığı riskten ve sürdürdüğü sorumluluktan doğan hak proje büyüdükçe korunmaya devam edecektir.

Destek veren ile fikri üreten karşı karşıya gelmek zorunda değildir.

Finansman, mekân, uzmanlık ve ilişki ağı gerçek katkılardır; her biri hakkını almalıdır. Fakat destek, fikrin sahibini kendi projesinde etkisiz bir çalışana dönüştürmemelidir.

Dayanışma Çemberi büyümeyi bir el değiştirme değil, katkıların adil biçimde genişlemesi olarak kurar.

BAŞARININ KORUNMASI

“Başarı, gencin fikrini elinden alan an değil; hakkını ve kuruculuğunu güçlendiren aşama olmalıdır.”

Anlam ile geçim birbirine düşman olmayacak.

Gençlerden anlamlı bir hayat ile ekonomik güvenlik arasında seçim yapmaları istenmemelidir.

İyi bir işe hizmet ederken kendi yaşamlarını kurabilmeli; barınma, aile, sağlık, eğitim ve gelecek ihtiyaçlarına güvenle bakabilmelidirler.

Sürdürülebilir gelecek yalnızca maaş değildir.

- Düzenli ve öngörülebilir geçim
- Üretilen değer üzerinde hakkaniyetli pay
- Mesleki ve insani gelişim
- Güvenli çalışma ve dinlenme sınırları
- Uzun vadede mülkiyet, birikim veya ortaklık imkânı
- Hayatın anlamıyla ekonomik gerçekliğin birlikte taşınması

ANLAMLI VE MÜMKÜN HAYAT

“İnsanın geçimini korumayan bir anlam çağrısı, zamanla yalnızca imkânı olanların katılabildiği bir ayrıcalığa dönüşür.”

Gençlere bırakacağımız şey yalnızca bitmiş projeler değildir.

Biz yapının sahibi olarak kalıp gençlerden onu devam ettirmelerini beklersek gerçek bir devir gerçekleşmez.

Onlara hazır görevler değil; yeni yönler açabilecekleri, kuralları geliştirebilecekleri ve kendi dönemlerinin ihtiyaçlarına cevap verebilecekleri kurucu alan bırakmalıyız.

ORTAK KURUCULUK

“Gençler geleceğin mirasçıları değil, bugünün ortak kurucuları olmalıdır.”

Kuşaklar arası ilişki, otoriteden emanete dönüşür.

Tecrübe gençliğin üzerinde oturan bir güç değil; yol açan, riskleri görünür kılan ve birikimi aktaran bir destek olmalıdır.

Büyükler güveni, ilişkileri, imkânları ve tecrübeyi; gençler yeniliği, cesareti, güncel bilgiyi ve gelecek tahayyülünü ortak yapıya taşır.

Devir bir gün yapılacak tören değil, bugünden başlayan pratiktir.

- Bilgi ve ilişkilerin paylaşılması
- Gençlerin gerçek bütçe ve karar sorumluluğu alması
- Hata yaptıklarında alanın geri alınmaması
- Yeni fikirlerin eski alışkanlıklara feda edilmemesi
- Kurucu kuşağın gerektiğinde geri çekilebilmesi

Gençlere yapacağımız gerçek teklif

“Bize katılın, davamızı devam ettirin” demek yerine; kendi fikirleriyle gelebilecekleri, kaynaklara erişebilecekleri ve ürettikleri değerin sahibi olarak kalabilecekleri bir alan sunmalıyız.

GERÇEK TEKLİF

**“Fikrini getir. Emeğin görünür olsun. Kaynaklara eriş.
Güvenli biçimde dene. Ürettiğin değer üzerinde hakkın ve
sözün bulunsun.”**

GENÇLERE DAVET

“Burada yalnızca çalışmayacak; geleceğin ortak kurucularından biri olacaksın.”

Bu bölümün özü

Gençlerden davamıza sahip çıkmalarını istemeden önce, onların sahip çıkmaya değer bulacağı bir gelecek kurmalıyız.

Bu gelecek; anlamın yanında imkân, emeğin yanında hak, özgürlüğün yanında sorumluluk ve idealin yanında geçim sunmalıdır.

Gençlerin sahip çıkabileceği zemin

- Boş vaat yerine somut imkân
- Yardımcı rolü yerine ortak kuruculuk
- Görünmeyen emek yerine korunan hakkeleş
- İtaat yerine karar ve sorumluluk
- Kusursuzluk baskısı yerine güvenli deneme
- Anlam veya geçim ikilemi yerine ikisini birlikte kurabilme
- Geciken devir yerine bugünden paylaşılan gelecek

KALICILIĞIN ŞARTI

“Bir dava ancak gençler onu kendilerinin kurabileceği bir gelecek olarak gördüğünde kalıcı olur.”

Şimdi bu teklifin gerçek bir mekânda karşılığını göreceğiz.

Buraya kadar Dayanışma Çemberi'nin zeminini, anlamını, işleyişini ve gençlere sunduğu gelecek teklifini kurduk.

Altıncı bölümde bu ilkeleri soyut bir model olarak değil, hâlihazırda var olan Bursa Şifahane üzerinden yaşayan bir uygulama ihtimali olarak ele alacağız.

BÖLÜM 6'YA GEÇİŞ

“Yaşayan örnek: Bursa Şifahane”